

BOTY

Pavel Králiček

Úvod

Říká se, že za boty by měl člověk utratit polovinu peněz, které vydá za veškeré oblečení. Ne nadarmo. Boty jsou to první, co si na druhém člověku prohlédneme a podle čeho ho hodnotíme.

V současnosti se na to ale často zapomíná, ke škodě všech přítomných.

Kvalitní boty vám dodají sebedůvěru.

Budete se v nich cítit dobře.

Ženy vám je budou chválit.

Muži tiše závidět.

Tento ebook jsem připravil pro všechny, kteří chtějí mít po ruce rychlou příručku, ve které se dozvědí vše potřebné o botách.

Snad se vám bude líbit.

Pokud vám v ebooku bude cokoliv chybět či přebývat, prosím pište na kralicekpavel@gmail.com.

Pro jistotu dodávám, že jsem rok a půl pracoval v [Le Premier](#) a prodával boty Loake. Moje doporučení tedy můžete brát s výhradami, ale opravdu si myslím, že v Čechách boty s lepším poměrem cena/kvalita nejsou.

Fotografie na obálce pochází od [Jespera Florbranta](#).

A close-up photograph of a brown leather shoe, likely a loafer, featuring brass hardware including a ring and a buckle. A white circle with the number '1' is overlaid on the shoe. The background is a blurred, dark, textured surface.

1

Význam bot

Ještě než se pustíme do dalších podrobností, měli bychom si alespoň v rychlosti říct, proč se vlastně vyplatí zabývat se botami a jejich kvalitou.

1. Kvalitní boty déle vydrží
2. I necvičené oko je pozná na první pohled
3. Ženy nás často hodnotí podle bot
4. A hlavně - je to zábava!

Opravdu nás lidé soudí podle bot?

Ano. Podle výzkumu Allen Edmonds mezi 1000 respondentů v USA 64 % žen soudí podle bot mužův smysl pro oblékání, **52 % jeho osobnost** (!), 36 % jeho finanční zázemí a 54 % říká, že boty prozradí mužův smysl pro detail.

Výzkumníci z [University of Kansas](#) zase zjistili, že **podle bot dokážeme z 90 % odhadnout osobnost nositele**. Zajímalo by mě, co o nositeli říkají zanedbané a špinavé boty?

Možná je to povrchní. Ale děláme to všichni. Buď třeba podvědomě. Je zbytečné proti tomu bojovat, lepší je přizpůsobit se a využít toho.

Jak vypadají "kvalitní boty"?

Pro potřeby tohoto ebooku myslím souslovím "kvalitní boty" zejména kožené společenské polobotky, které mají rámovou konstrukci a byly vyrobeny z kvalitní kůže. Dají se renovovat, skvěle vypadají a často vydrží i desítky let.

Foto od [Jespera Florbranta](#).

Jak poznat kvalitní boty

S trochou cviku poznáte kvalitní boty po krátké zevrubné prohlídce. Pro začátečníka to ale nemusí být nic jednoduchého. Existuje několik základních pravidel, které vám při výběru hodně ulehčí práci.

Kvalita kůže

Kvalitní boty z nekvalitní kůže prostě neuděláte. Tečka. Základ je tedy zhodnotit její kvalitu. Bohužel to jde na první pohled poměrně těžko, proto je nejsnazší spoléhat se na značku a reputaci výrobce.

Značka je nejlepší vodítko

Už ve středověku označovali řemeslníci své výrobky cechovními značkami, aby dali najevo, že si za svým zbožím stojí a kupci věděli, co od zboží mohou očekávat. Tento princip platí dodnes.

Pokud si koupíte boty renomované značky, nemůžete šlápnout vedle. Není jich po světě tolik, takže by vám nemělo dělat problém zapamatovat si je. Nebo si tento ebook uložte jako referenční příručku.

Velká Británie

- Alfred Sargent
- Barker
- Crockett and Jones
- Edward Green
- Gaziano & Girling
- Grenson
- Herring
- Cheaney
- Church's
- John Lobb
- Loake
- Tricker's

USA

- Alden
- Allen Edmonds
- Red Wing

Itálie

- a.testoni
- Kiton
- Moreschi
- Salvatore Ferragamo
- Santoni
- Tod's

Španělsko

- Carmina
- Meermin
- Yanko

Nesmí být zmačkaná už v obchodě

Extrémně nekvalitní kůži poznáte už v obchodě. Takové boty budou vrásčité, pomačkané, zašlé a na pohled měkké. Od nich ruce pryč. Boty v cenové hladině do 2 000 Kč vypadají často přesně tak.

Možnost rekonstrukce

U kvalitních výrobců obuvi je samozřejmostí možnost rekonstrukce boty. Co to znamená? Jakmile prochodíte koženou podešev, můžete je odeslat zpět do továrny. Tam je znovu napnou na původní kopyto, přešetí a samozřejmě vymění celou podešev, takže boty budou skoro jako nové.

Není to zdarma (boty Loake renovujete za 1 500 Kč), ale vyplatí se to mnohem více, než si každý rok kupovat nový pár. Nehledě na to, že kvalitní boty s přibývajícím rokem stárnou do krásy.

Tvar špičky

Vstoupíte-li do obchodu neznámé značky v cizí zemi, můžete si rychlý obrázek udělat podle stylu bot, který nabízejí. Boty s hranatou nebo příliš ostrou špičkou jsou spíše moderní - tradiční rámové boty (s občasou výjimkou italských "fashion forward" modelů), se v drtivé většině budou tvarem špičky podobat botě na obrázku vprostřed.

Konstrukce

Přes všechny technické vymoženosti, goretexové membrány a superfunkční materiály, se nejlepší společenské boty stále vyrábějí více než 100 let starými metodami. Nic lepšího totiž dosud vymyšleno nebylo.

Bohužel 90 % bot dostupných v levnějších řetězcích je lepených, tzn. že se k sobě části boty pouze lepí průmyslovým lepidlem. Tím pádem méně vydrží a nejsou tolik prodyšné. Ale jejich výroba je levnější.

Rámová konstrukce - Goodyear welted

Diagram od [Le Premier](#).

Rámová konstrukce (Goodyear welted) je proces starý více než 150 let - v roce 1869 jej vymyslel Charles Goodyear, ml. a nahradil jím dosavadní kompletně ruční způsob výroby obuvi.

Základní princip je jednoduchý - svršek boty se s podrážkou spojuje za pomoci tzv. rámu, pevného pruhu kůže, který naleznete po obvodu boty.

Má to několik výhod:

1. Boty jsou odolnější vůči promoknutí, protože stehy neprocházejí stélkou.
2. Dají se jednoduše rekonstruovat.
3. Díky korkové výplni jsou pohodlnější a přizpůsobí se chodidlu.

Jak takové boty jednoduše poznáte? Na spodku podešve naleznete řádku stehů. To může ale být trochu zavádějící - lepší výrobci tyto švy umně schovávají. Pokud se ale ocitnete v obchodě takto luxusní značky, nebudete na pochybách, zda-li jsou dané boty kvalitní.

Pro pořádek: rámová konstrukce není nejlepší a jediná, nicméně je nejrozšířenější. Mezi další metody patří např. tzv. Blake stitch, Bologna nebo Norwegian konstrukce.

Blake konstrukce - prošívaná obuv

Zakoupíte-li si italské boty, s velkou pravděpodobností budou vyrobeny tzv. Blake (nebo Blake rapid) konstrukcí. Díky tomu mohou být poddajnější, podešve tenčí a bota nemá kolem dokola tak široký přesah podešve. Na druhou stranu jsou méně voděodolné a někomu může vadit i řada stehů, která se nachází přímo uvnitř boty. Dají se též renovovat (nicméně je to složitější), názory na jejich trvanlivost se různí: vydrží maximálně stejně dlouho jako boty vyrobené rámovou konstrukcí, možná o trochu méně.

Fotografie níže pocházejí z dílny [Radka Zachariáše](#), kde boty vyrábí ručně.

Nacvikaný svršek kůže. ↑

Přišívání podešve. ↑

Detail finálního prošití s vyraženou značkou výrobce. ↑

Bologna konstrukce

Zvenku podobná, nicméně přesto rozdílná je tzv. Bologna konstrukce, která se využívá při šití měkkých, pohodlných a lehkých, zejména italských bot. U Bologna konstrukce je napínací stélka nahrazeno stejnou kůží, ze které je zhotovena i podšívka boty, a je s ní také sešitá, takže uvnitř boty tvoří jakýsi pytel, sáček.

Podšívka boty, která tvoří "sáček". ↑

Napínání svrchní kůže - cvikání. ↑

Typy bot

Oxford

Oxfordky jsou základ, těmi nejde nezačít. Jde o klasické polobotky s uzavřeným šněrováním. Nezdobené černé jsou vůbec nejformálnější boty, které můžete obout. Jsou vhodné k obleku a pro všechny formální příležitosti. Lidé jako já s vyšším nártem by měli dát pozor, aby tkaničky botu dobře sešněrovaly a aby nevznikala mezi svrchními částmi kůže příliš velká mezera.

Černé Church's Buckden a hnědé Loake Buckden ↑

Wholecut oxford

Wholecut oxford jsou již podle názvu boty vyrobené pouze z jednoho kusu kůže. Jedná se o mírně náročnější způsob výroby, boty ale díky němu působí celistvěji, nemají žádné švy, za které by se zachytával vosk a v ideálním případě padnou jako rukavice.

Na jejich šití se mimo jiné specializuje [Radek Zachariáš](#), z jehož dílny jsou i ukázky níže.

Derby

Oproti oxfordkám mají tyto boty něco navíc, tzv. derbu. Derba je část boty, která je našita na svršku boty a která tvoří tzv. otevřené šněrování. Díky tomu jsou tyto boty trochu méně formální, vhodné na každodenní nošení.

Tricker's Kendal ↑

Tricker's Bourton ↓

Monk shoes – boty se sponou

Zejména v posledních letech zaznamenávají tyto boty s „mnišskou sponou“ nebývalý vzestup. Rozlišují se podle počtu spon na monk, doublemonk a v ojedinělých extrémech i na triple monk shoes.

Jejich zřejmá výhoda: nikdy se vám u nich nerozváží tkaničky.

Church's Westbury ↑

Loake Cannon ↓

Kombinované boty – saddle shoes

U nás tyto boty uvidíte těžko, leda v golfové verzi. V Americe ale patří ke staré klasice. Poznáte je jednoduše: v prostřední části mají odlišně barevný kus kůže ve tvaru sedla.

Herring Harvard ↓

Mokasíny

Alespoň v mojí mysli byly mokasíny vždy spojeny s iluzí stáří a dědkovství. To proto, že jsem za svůj mladý věk žádné pořádné mokasíny neviděl, jen typicky české splétané kožené. Obecně jde ale o skvělou a pohodlnou letní obuv, která u nás ještě není příliš rozšířená a muži se jí trochu zbytečně obávají.

Penny loafers

Nejklasičtější mokasíny jsou tzv. penny loafers, které za svůj název vděčí vysokoškolským ivy league studentům, kteří si do těch svých (nejlépe Bass Weejuns) vkládali pennies, tedy drobné mince.

Loake Embankment ↑

Tassell loafers

Mokasíny s třásněmi jsou můj soukromý favorit. Podle mého názoru vypadají naprosto famózně.

Loake Temple †

Gucci mokasíny

Firma Gucci vyrábí mokasínů spoustu, ale jen jeden typ si vydobyl status legendy. Klasické mokasíny Gucci jsou vyrobeny z jemné kůže, poznávacím znamením je stříbrná spona ve tvaru udidla.

Driving shoes

Za vynálezce driving shoes můžeme považovat firmu Tod's. Ta jako první přišla s měkkými koženými mokasíny s podrážkou z gumových nopků, která pokračuje až nad patu. Na řízení jsou ideální, ale dá se s nimi chodit i po městě. Jen nemají příliš dlouhou životnost.

Kotníkové boty

Vyšší kotníkové boty začnou být vždy aktuální s úderem podzimu. Zažitý předsudek je, že se hodí spíš tak na pole, na túru nebo na vesnici. Jak nám ale ukázal Gianni Agnelli, vyleštěné vysoké boty se dají nosit i k obleku. Mezi námi, jejich větší část stejně pod kalhotami není vidět, takže si toho málokdo všimne. Tedy do doby, než se posadíte.

Meermin Oak and Antique Country Calf ↑

Loake Burford ↓

Perka / Chelsea boots

Perka poznáte jednoduše podle toho, že nemají žádné tkaničky, ale nazouvají se jednoduše za pomoci gumových klínek po stranách.

Herring Wilson ↑

Loake Michum ↓

Desert boots

Desert boots se poprvé osvědčily v armádě – vojáci je nosili jako pouštní obuv. Ty pravé desert boots mají podrážku ze surové gumy a jsou vyrobeny pouze z jedné vrstvy kůže bez podšívky, aby v nich nebylo takové vedro. Originál si můžete koupit od firmy Clark's.

Originál Clark's ↑

Jak se o boty starat

Kvalitní boty jsou investice a podle toho byste je měli střežit. Samozřejmě na ně můžete kašlat a každý rok si kupovat nové, ale to byste naprosto nepochopili jejich smysl. Kvalitní boty si člověk nekupuje, aby ukázal, že na to má. Nejde o to mít jich co nejvíc a nikdy si nevyjít dvakrát ve stejném páru.

Gentlemanský styl života je pravý opak toho konzumního. Gentleman si věci kupuje, to ano. Ale kupuje si věci kvalitní, které mu vydrží často i celý život. Nehromadí šunty, ale obklopuje se kvalitou.

Princ Charles je často na veřejnosti vidět ve staříčkových, ale dokonale vyleštěných rámových botách, nebo v obleku na míru se záplatami. Smějeme se mu za to? Ne. Protože takto to má vypadat.

Používat napínáky

Základním bodem v péči o boty jsou napínáky - dřevěné udělátko, které vsunete dovnitř boty po každém nošení. K čemu jsou dobré?

Pokud jsou z kvalitního dřeva (např. cedrové), dokáží z bot skvěle vysát veškerou vlhkost a pot a zároveň vypnou záhyby na kůži, které přirozeně vznikají nošením bot. Proč cedrové? Cedrové dřevo má ideální vlastnosti, drží tvar, je odolné vůči vlhkosti. Také hezky voní. Stačí jen naznačit, proč je to při péči o obuv k užitku.

Déle vám vydrží a také budou déle vypadat jako nové.

Střídat alespoň 2 páry

Mít alespoň dva páry kvalitních bot na denní nošení je nutnost. Boty totiž potřebují po náročném dni alespoň 24 hodin oddech na napínacích. Vlhká kůže, která do sebe nasaje pot z vašich nohou, ztrácí pružnost a méně vydrží.

Opět jde o jednoduchou zásadu, která prodlouží životnost vašich bot. Selský rozum.

Pravidelně vyživovat a leštit

Možná si pamatujete na scény ze starých filmů, kde často děti leštily kožené boty svých otců. Tehdy ještě lidem záleželo na tom, aby měli boty vždy precizně vyleštěné a nemuseli je každý rok obměňovat.

Kůže bot je totiž stejná jako vaše kůže - s tím rozdílem, že už se nemůže vyživovat přirozenou cestou. Musíte ji trochu pomoci. Nebojte se, nedá to tolik práce.

Stačí ji vždy při leštění (cca jednou za týden až dva) ošetřit kondicionérem na koženou obuv. Zbavíte boty nečistot a navíc kůži dodáte potřebné živiny.

O leštění se netřeba bavit - zanedbaného muže poznáte jednoduše, podle zanedbaných bot.

Jak vyčistit semišové boty

Semišové boty nevyžadují téměř žádnou údržbu, pokud je ovšem dostatečně často impregnujete. Může se samozřejmě stát, že vám někdo stoupne na nohu, hloupě zakopnete, nebo se projdete blátem a boty si ušpiníte. V takovém případě nastupuje proces mytí a čištění.

Boty před vyčištěním ↑

1) Boty pořádně namočte

I když se jindy ze všech sil snažíte namočení zabránit, nyní je to doslova potřeba. Použijte jakýkoliv hadr nebo houbičku a botu důkladně namočte a trochu předmyjte.

Namočené boty ↑

2) Nastříkejte čističem na semišovou obuv a opláchněte

Jakmile je bota dostatečně vlhká, nastříkejte ji čističem na semišovou obuv. Já používám lahvičku od Loake, ale vystačíte si poměrně dobře s jakýmkoliv jiným čističem na semišovou obuv.

Po aplikaci čističe je nutné botu krouživými pohyby „umýt“ a následně opláchnout.

3) Nechte uschnout

Do bot vložte napínáky a nechte je důkladně vyschnout.

4) Vykartáčujte gumovým kartáčkem

Abyste obnovili krásný vzhled semiše, použijte speciální gumový kartáč na semišovou obuv. Seženete ho snad v každém obchodě s obuví.

5) Naimpregnujte

Jako poslední krok doporučuji boty ošetřit impregnací (voděodpudivým sprejem), abyste předešli opětovnému znečištění. Tuto vrstvu obnovujte cca jednou za týden až dva.

Úspěšně vyčištěné boty ↑

Kde koupit?

U nás je stále poměrně obtížné koupit kvalitní boty, nicméně nutno dodat, že situace se poslední dobou dramaticky zlepšila, zejména s příchodem cenově dostupných bot Loake.

Kamenné obchody

Oficiální obchod Loake

Nejlepší volbou je oficiální obchod Loake, který se nachází v pasáži Černá růže v Praze Na Příkopě. V nabídce naleznete přes 50 modelů Loake dostupných až na výjimky ve všech velikostech. Od společenských polobotek, přes mokasíny až ke kotníkovým botám.

Oficiální obchod Barker

Vlajkový obchod anglické značky Barker naleznete v Praze Na Příkopěch, ulice Havířská 6. Kromě toho boty Barker můžete zakoupit i v prodejnách T.M. Lewin, Delor, Abi Totre a dalších.

Galard Shirtmakers

Galard Shirtmakers je brněnský velvyslanec dobrého vkusu. Zabývá se především šitím košil a obleků na míru, ale v jeho sortimentu naleznete i boty Barker.

Radek Zachariáš

[Radek Zachariáš](#) je luxusní zakázkový švec, který zhotovuje ručně šitou obuv. V ČR patří mezi naprostou špičku, proto jeho boty začínají na 35 000 Kč za první pár. Co se týče bot, nic moc lepšího si za peníze nekoupíte.

Erik Martin Lawart

[Erik Martin Lawart](#) o sobě říká, že je spíše designér než švec. Jeho boty se vyznačují neobvyklým designem a dokonalým řemeslným zpracováním. V Čechách patří mezi naprostou špičku.

E-shopy

LePremier.cz

Jediný český e-shop, kde koupíte kvalitní boty. Nabízí identickou šíři modelů jako oficiální obchod Loake. Poštovné je zdarma i při výměně velikosti, takže se nemusíte bát objednat i na zkoušku.

Herringshoes.co.uk

Zahraniční obchod s anglickými botami těch nejrenomovanějších značek. Stránky jsou velice přehledné s množstvím informací o jednotlivých modelech. Poštovné do Čech stojí 15 liber.

Pediwear.co.uk

Archaicky vypadající zahraniční e-shop s širokou nabídkou známých britských značek. Nabízí i některé modely vyrobené výhradně pro Pediwear.

Meermin.es

Eshop španělského výrobce bot Meermin. Ty se vyznačují příznivou cenou, výběrem z mnoha různých modelů, kvalitními materiály a limitovanými edicemi vyráběnými dle zájmu zákazníků metodou crowdfundingu. Nevýhodou je, že boty samotné jsou šité v Číně.

Často kladené otázky

Kožená nebo gumová podrážka?

Gentlemanské "tvrdé jádro" nosí zásadně kožené. Nemá to úplně funkční opodstatnění, spíše estetické a tradiční. Gumové podrážky jsou u obuvníků puristů považovány za něco nečistého, nepatřičného.

Pro společenské polobotky zvolte určitě podrážky kožené, nicméně pro kotníkovou zimní obuv bych se gumové podrážky nebál. Vydrží déle a méně se klouže na zamrzlých chodnících. Samozřejmě nesmí být masivní terénní, ale jen tenká a decentní.

Za jak dlouho se prochodí kožená podešev?

To nelze přesně říct. Záleží na několika faktorech:

- **jak často boty nosíte**
- **kolik vážíte**
- **zda chodíte rovnoměrně**
- **povrchu, po kterém chodíte**

Obecně lze ale říct, že pokud budete střídat alespoň 2 páry bot (což byste rozhodně měli), boty vám vydrží minimálně rok. Pak je můžete poslat na rekonstrukci.

Kolik stojí kvalitní boty?

Kvalitní společenské boty nekoupíte za 2 000 Kč. To prostě nejde. Rámová konstrukce je výrobně mnohem náročnější než běžné lepené boty, proto počítejte se spodní hranicí okolo 6 000 Kč. Za tuto cenu pořídíte kvalitní anglické rámové boty Loake, Barker, nebo Meermin z Mallorcy. Boty ve vyšších cenových relacích už se neliší metodou výroby, ale kvalitou použité kůže a zpracováním.

Podrážet nebo nepodrážet?

Nepodrážet. Nikdy!

Zničíte tím dokonalou vyváženost boty, její řemeslnou čistotu a navíc už vám boty nemusí přijmout k rekonstrukci v původní továrně. A to za to rozhodně nestojí.